

дор, кайдор, леидор, елфангидор de mente mi ai mi pi nu in zioa de astazi? Че istorie ai naciile acestora? De ce mi shkaree spirituale e in puskat omenime, conditio sine qua non a ei intru atata, kat ori unde in kaleda naintarii si a desvoltrarii ei se puser pedeci, onreai, akolo urm o piosare ptrezichovsb, in puzitoare, sa o revoluzie krpuchenb. Xina mi tot orientala ne stb martor pentru cea din tie, iar Evropa anumi in timba reformaciei (1520 — 1640) mi in a revoluziei francozei (1789 — 1803) ne adevirb a dca intmnlare.

Дакa insb prietenii mi shkarii vreb kuzet kuzat nymai naintare folositoare, mntu-itoare, atunai ei imi pot kuzta de skop nymai ne kaleda drentyay si a drentydii, kum mi ne kaleda preskrisb odatb de kuztare leci sypbtoase. Prin urmare mijloacele dor nici odatb nu vor fi oarbe si kuzdele, adikb nici sila fisikb, nici in shalchuprea, nici vshchitura, ne kare toate leag nutea in-trebvi mi rbi; — ci mijloacele vpiador sb fie nymai lymina si adevrbza, kum mi dezentarea txyror simduryador si a p-terador mai poviae in pentu poparb-ador. Asea partida naintytorador sa kum le zik dypb lymine a progresivador din toatb Evropa imi propuse a predika drentya mi drentatea la oamenii kb sar nutea mai mlyadi, a se lupta nekuzmat asupra nedrentydii ori unde ar intyano, in stat ori in biserikb tot atata, a kiema ne toci bine-simditorii spre axtorib ce ar nutea da fie-kare am-lyrat pshchynii in karea se afab. De aci a-cha partitb se adreseazb mai vrtos kuzre potentatorii bisericeii mi ai statyay, sa kuzre ministrii mi konsiliarii dor, acestora le deskonere ea in top kvvichos, insb liber, nefdyrit, skberiale mi releda soviale in konsituydie, in leqislaqie mi in administraqie, psetinde in nymele poporyay indrentare, drentate mi reforme, propynnd tot odatb mi kryle kute i sar pbra ay dukytoare kuzre skop; mai in kolo ea nush pzetel a lymii mi intre popor ideii politice drente, sypbtoase, interesate la treviae pvaliche, kum mi a insyfla omenia karakteryay mi o vrbvdyie

patriotikb ce se kuzinde in kvvintele «fb sine mi nu te teme de nimini.» Progresivii imi puzchea mai mare silindb in statyiale konsituyionale, in kare dakb poporya inkb nu e in stare a mi pzetvi konsituydia, acesam in dor de folos ii poate aduce nymai perichne, indatb ce oamenii eroicii sar nutea folosi de neqinnda mi periovia ay spre skoptry partikulare, indatb ce ea nar avea takt de axtns intru adeverea dentyador sb la dietb; mi kum va nutea avea poporya alev-tonib taktya dorit, dakb ea nu kuzoace vna sa re voinda respektivay guberniib? pentru kb dakb ministeriya kuzb nymai binele p-ublik, dentyadii sb fie kuz acesam, iar dakb ea kuzb interese eroistice sa antipatriotice, poate mi pzbdytoare de patrie, dentyadii sb se alytze de opozitia kare va fi ostenind pentru shkaree patriei. Acesam partitb propshitor ingrijete ka alevtoniador sb ai se deskidb okii asupra ori kryei inryiri vepitoare in formb lingvitoare, amerindytoare, despotikb silitoare, psete tot antikonsituyi-onalb, spre a komuzne o dietb servial ori in partea ministeriay dakb acesa n'are kuzet kuzat, ori in a opozicieii, dakb acesa fer-ve plynri perikuloase. In urmb partitya propshitor dakb kuzba axtuce ea inush ne vanchele dentyador, in cea ce kuzoace ma-ioritatea de vuz mi drent, nu e indetylat nymai kuz promisiuni goale, va nici kuz singu-ra efbnyre aleviador sankcionate, ci ea pre-tinde garantie (kezyhie) mi pentru vepi-tonib, kb leqiale nu se vor inlytra, nici se vor kbyaka; iar ne kbyaktori ii kombate kuz toate armele retorice mi legale, ii demaskb mi ii infearb in okii patriei intreai fbrb cea mai puzinb frikb de a dor resynare.

Acesata e karakteristikb partitay propshitor ne kaleda drentyay mi a drentydii. — (Ba urma.) (Gaz. din Trans.)

U N G A R I A.

По жон. Дела dietb. In shedinga cherk-larb din 24 Ianuarie se desbty din noy le-qa indyepatyay, pentruk kasa dentyador afab kuz kaleda a skimba ntele pntyri.

Leqa limbey magare inkb se shkrybn din noy la 15 Ianuarie in shedingb formalb, kbci mi konchtya acesam se modifikb in ntele kvvinte mai xhoare, de mi esengia ii rymase tot cea de nainte, kbci anume pentru Slavonia se cher tot nymai mase ani pentru ka sb invede limba magarb sh. a. sh. a. De-stya strigarb in kontrb dentyadii slavono-kroadii mi kuz unii dentyadi de slavoni din dnytyriale kuzat slavoniche ale Ungariei mntene, anume L. Styr (totodatb redaktor al unyi zhurnal slavon in Pozson) zise intre alte mlyate kb, dakb Dieta vrea in adevrb kyalivarea poparbador Ungariei, dakb ea a-cheantb folos reaa dela shkolele inchebtoare (sbyeci, elementare), apoi acesam nu pot sbyferi alyb limbv, de kb nymai maternb, kum e pentru slavoni limba slavonb sh. a.; kbci dakb poparbale nici in shkolele dor nar primi invdytyrele in limba maternb, ci in alyta ce nu o sbyserb kuz qida namei dor, atunai ele sar kufynda kuz totya in styndi-tate mi barbarie. Nymai limba maternb e destoynikb pentru inlydytyrb, nymai in a-cesam sntem dedadi a kuzeta mi a simdi; de ci roarb ne statyri in interesya kuztyrei mi al liberydii, ka in leqa sb se nyc lymurit kb «limba esplikytoare sb fie limba mater-nb a komynitbyador.» — Toate acesam fise-ry inlytyrate: va losynvish dentyatya saty-ay nemeshesk Tyropolia din Kroadia, kare tot deayna dine kuz opozitia magarb, alyb akum kb mi la toate alyte prileyryi imi btyb jok kuz mlyatb amrbnyne de toate prelesizimale konpacionaliador sbi slavono-kroadii. —

In shedingele cherkylare mai noyb din 25 mi 26 Ianuarie se citi leqa privitoare la re-ntyuparea pbyador transilvane; se snyzb la noyb revizyne leqa indyepatyay skimbny-dyse ntele klyayale mi anume pnyndyse a-kyma lymurit, kb ori kare stryin ar vrea a se natyraliza in Ungaria, sb invede nea-pyrat limba magarb. — Tot atunai se rechenyrb leqa organibytoare de statytele chetydiador libere, karea in kryteva paragrafyri pby skimbvri grele; sb nu yitbm, kb acesam leqa ar fi yna din ce-

mask a fi desfkyt mai nainte de skadinga or-dinarb?

— Abya nu se va indoi nici o datb de dymneata, id qii mai de mlyat, mi tot ce la sforyb ayi rekla-ma banii sbi, Sinioria dymitalale o inqelace. »

Еа abia la ayzisse, mi imi un mlynele kuz un aer konsternat; in fine aynd kyayib: — Ыnsb qii dymneata, zisse ea, kb nu synt de dor sforyat a nlyti inainte de skadindb?

— De imi addyk bine a minte de starea reladi-ador noastre, skymnxa mey Sinior Snada, resynse Timotey kuz o trankiitate mi kuz o blyndeye ne-aalterabile, katb a nlyti a vista dypb indatorirea kuz a bilyetelor dymitalale.

— Vai! vai! Timotey! domnxa dymitalale este oare un om kyapabla de a msh persekuta mi de a chere din nunt in nunt esekuyia unyi traktat ce a fby-kyt kuz mine?

— Nu, fbrb'ndoiab; ynsb, de qinai annii, qii a dat, spre a te desfache, nas de a reintra in fon-dyriale ce absorbisemii, ynsb astyzi...

— Ыnsb, Timotey, vorba unyi mxyaman pre-dyete o sxyemnytyrb, kum se ziche de toatb ay-mea, mi domnxa dymitalale sa legat o datb ver-bad a mi lya tot d'ayna acesam latydyne; am nutea addychoa mi martyri la nevoie, mi...

— Ми че ai inqelace d'ay? zisse Timotey, че devina foarte bine.

— Qii, resynse Zakomo, kb astfel de inboiri nu indatoyazb ne nimini; ynsb poate chineva dis-kyredita ne chei ce se inkakb kuz dnysele fbyknydyi kuznoskub nurytaree neindatoritoare.

— Kym am ziche, adyorb Timotey, kb dymne-ata ai desonora un om, kare, aynd niye bilyete la ordine sxyemnate de dymneata in byznyarxa sbi, qii a lyaat un kredit nemxyimii in timb de qinai anni! Zioa in kare, acha om ar fi sforyat a te fache sb qii indatoririale din nunt in nunt, dymneata ai fi in stare sbi addyai in ainte o in-datorire ximerikb; ynsb chineva nu desonorb ne Abya-Amet, mi toci martyrii dymitalale ar attestb kb Amet qii a fbykt verba acesam konchessie kuz o restrikyie al kryia eatb mi inskryta esakt: D. Snada nu va fi sxybrat de a nlyti mai na-inte de un anny, afarb de vre o intmnlare estra-ordinarb. »

— Afarb adikb de vre o perdere totalb a marfe-lor ay Abya in port, inryuse D. Snada, ynsb ay nu e asemenea intmnlaree.

— A krede o intmnlare estraordinarb, renetb Ti-motey kuz un sbyde reche nexybrat. Nym'ash nutea ambyi in acesam. Acesam vorbe sa ay trady din limba grekb modernb in cea venedianb mi prin-gyba mea acesam tradydie a axtns la yrekie dymitalale, skymnxa mey Sinior; ama dar...

— Katb sb vorbesk kuz Abya, strigb D. Snada, katb sb a vzb.

— Ori kynd vei voi, resynse jynede Grek.

— Disarb zisse Snada.

— Disarb va fi la dymneata, resynse Timotey, mi se dentyrb kyamnd de reverenye ne infortynatya Zakomo, kare, kuz toatb politeyei ordinarb, ky-zyetb ay fache nymai o saalyaqie, mi reintrb in boatya sa, sfiniat de mixnyre.

Primya sb kyet fy de a mi inkredingb femeii saale sxyeta desneraqie: Loredana de mi n'avea firea blyndb mi moalle a brybatyay sbi, avea ynsb un sbyflet mai neinteresant mi un karakter mai mnydy. Ea la mxyrb sener kb sa kodit de a mi imyaini indatoririale, mai nrtos kynd passiv-nea fbynestb a fiie-lor pentru acha Tyrb kya a le fache o leqa spre a la dentya de kasa dor.

Ыnsb ea nu nty addyche ne soqya sbi la acha nygere. Ea era in chertele dor de o mlydiere de forme ce fbycha kb mi cherbicia opinilor mi kyde-tyriador ei. In chelle dypb urmb o fbyk sb trimi-db ne fiie-sa pentru kryte-va zidae la dyrb la Siniora Veneranda, че ii propysesse acesam, pro-mitnd, in liusa ei, a termina kuz avantaqib chelle че avea kuz Abya. Tyryya, apoi, era sb nlyche dy-nb acesam operaqie; nymai era akum de kb a nyne ne komialb in singyitate nlyb atunai. «Te ambyeni, zisse Loredana, ea va sta nlyb kynd i se va addyche toatb mlytasea, mi de i va da kyloa-rea ayi, asta nu se va fache amia in datb.» Ky toate acesam ea se inboi a trimitte ne fiie-sa la protoktoarea ei. D. Snada, ferindyse de a sxy-ne femeii-saale kb mi dedesse vorba a vedea ne Abya kuz in acha searb, mi promitndy mi a se inlyani kuz dnyxa in niady sa da kafey, de-nyate de okya Onestei saale, se yrb, ayentny-dy, in kamera fiie-sei, lbyndyde tare kb o va mxyra mi ziknydy mi in sine kb o va konsola.

— Sb vedem, ii zisse ea aykyndyse rilynd de fatikb mi de mixkare ne un skayn, че ai in kau? nebynia qii a trekyt?

де пропъсе prin редеде. Къ ачешіі окасизне се десвѣтуръ toate привілецііа е скъте- ліае преодіміі, каре де о парте фъсеръ апърате къ фервіндеалъ mare, чи maioritatea де комбѣтѣ ші де къакъ tare în mai мѣате привінде, воінд а о скоате аколо, ка клерт- ріае інтрѣ нѣмік съ нѣ fie маі скътите де кът челелвате пѣссе де докзиторі, чи — ім- прехнъ къ toate грегътіае ші контривудіае ші ла тоатъ іудікцііае чівіаь ін каузе чі- віае шча.

În 27 Ianuarie фъ шедінгъ формалъ în casa депутатіаор. Ачі се чіті рѣспун- сѣа касей магпаціаор ін привінде контрив- удіей ші а тѣтурор грегътіаор пѣвліае, пе каре магпаціі ін 18 Ianuarie маі virtos ла індемнѣа пѣаіаіауаі (песте ацентареа мѣаіауа) де примігъ ін prinсіп, адікъ денараръ, къ повіаімеа ші тогї маг- паціі Ungariei пе венітуръ съ fie datorі а се сѣпѣне ла пѣлігеа контривудіаор ка тогї четъденіі, нар десне modaітате, адікъ де- спре кѣм ші кът, съ прегътаскъ пѣап о ком- сізіне че се ва компѣне дін магпаціі ші дін депутаті. (Ачеша ар фі нарѣш ын паш фоар- те mare). —

— Cenerositate кѣвіоасъ. Emerek Пѣауіаі, епіскопѣа р. катоаік аа Nitrei дѣпъ че інкъ ла а. 1839 дѣрѣсе бісеріаеаор, шкоааеаор ші сѣраціаор 108,672 фіор. в., апоі де кѣрѣнд tot спре ачел скоп дѣде аате 300 мїі ф. в. в.; нар ла парохіа дін Бодафаау сіпѣур пентрѣ фачереа касей парохіаае арѣнкъ къ тотѣа 64 мїі ф. в. Че е дрент епіскопіі р. катоаіці аі Ungariei аѣ венітурі кѣмпаіте (дѣла 100 мїі пѣнъ песте 300 мїі арѣнт), інсѣ о асеме- неа аѣторінгъ тот е cenerositate. — —

(Idem.)

CRITICA.

(Urmare.)

Insemnare.

Terminând artікоааа десне форма вербі- аор, 'mī-addѣк а мінте къ s'аѣ یتат чева дес- пре passatѣа саѣ трекутѣа пѣдефініт. Амѣѣа- рѣбат ші аатъ датъ ші се репете ші акѣм дѣпъ,

кум се шіе де тогї къ ачешіі тѣмѣ естѣ format дін аѣссіаіагѣа амѣ, аі, а, амѣѣ, аѣі, аѣ ші дін партисіпіаа passatѣ: амѣ фѣкѣт, аі фѣкѣт, а фѣкѣт, амѣѣ фѣкѣт, аѣі фѣкѣт, аѣ фѣкѣт. Sѣнт мѣадї че претінд а скріе сіпгѣлаарѣа: а фѣкѣт, ка пе пѣаѣааа: аѣ фѣкѣт, ші пе поате addѣче а мінте, тѣааор че скріемѣ а фѣкѣт ші пѣ аѣ фѣкѣт, тіпѣа аімбеі Бісеріаей. А- вем дрентате а пе трімітте ынїі пе ааѣіі а- ко- ло, къчї аколо е тіпѣа чеа маі регѣлат. Нѣ се кѣвіне ынсѣ а یتа къ нѣ естѣ чеа маі регѣлат possібіа. Лімбеае ші чеаае маі кѣа- тівате sѣнт прїімітоаре де о маі mare пер- фекціе къ кът маі virtos о аімѣв ін фаше. Tot че пѣтем зїае десне мошіі поѣрї естѣ къ аѣ dat о едѣкадіе вѣнъ ші дрентѣ аімбеі поastre ші пої каре времѣ s'о перфекціонѣм съ нѣ یتѣм едѣкадіа чеї аѣ dat ші съ ін- ченем де ачі ін аінте. Апої чїне імї поате спѣне къ мошіі поѣрїі зїкѣнд: аѣ фѣкѣт Dѣм- пезеѣ ші нѣ а фѣкѣт, нѣ кѣѣта съ деа ын- верѣѣ ін пѣаѣа Dѣмпезеіріі ші чеааор аааешї аї сѣї пентрѣ mareа кѣвіінгъ. Дака Фран- цїі, Ітааіенїі ші ааѣіі зїк: vous parlez, voi parlate, sensѣа е сіпгѣлаар ші форма е пѣаѣа- аь, ші нїчі ынїі грѣшѣтїк нѣаа веніт ін мін- те съ треакъ пе parlez дрент а доа персоанѣ сіпгѣлаарѣ чи фігурѣ tot d'аѣна дрент пѣаѣа, асемеаеа ші (аѣ) е кѣрат пѣаѣа ін верѣаа аѣ- сіаіер, ші дака мошіаор поѣрї, імітѣнд поа- те манїера mosaicъ де а да вербі ін пѣаѣа пентрѣ Dѣмпезеіре, fie інкаї ачеша дрент манїерѣ профетїкъ саѣ де стїаѣа дївінѣ, пре- кѣм авем манїера де стїаѣа еікетей аворбі ін пѣаѣа, нѣ ынсѣ ші а transportа ін грѣ- матїкѣ пѣаѣааа ка тіпѣ сіпгѣлаар.

XVI.

Despre Ortografie.

Трекѣнд prin тіпїі ші модѣріае верѣааїі трактарѣмѣ маі мѣат пентрѣ чеаае дін прїма конѣагадіе. Съ венімѣ акѣм ші ла а доа ші а треа.

1. Прїма персоанѣ ші ла ачешіі конѣага- дііае tot d'аѣна дрент формѣ (ѣ). Dorm-ѣ,

dorminѣ, dormiamѣ, dorminѣ, dormirѣмѣ, dormisseмѣ, dormissѣмѣ, etc:

2. А доа персоанѣ ін генерал ін ачешіі доѣ конѣагадіі ін чеї регѣладї вербі, фѣрѣ есчен- діе арѣ формѣ (і): dormї, dormїдї, dormїаї, dormїагї, dormїшї, dormїрѣдї, dormisseмї, dormisseмѣдї, dormї, асемеаеа: ші веѣї, ве- деѣї, etc.

3. А треа персоанѣ ынсѣ ін presentѣа ін- дікатївѣ сіпгѣлаарѣа арѣ дрент формѣ (е) ші пѣаѣааа (ѣ) еа dorm-е, simt-е, еї dorm-ѣ, simt-ѣ, еа ved-е, tac-е, еї ved-ѣ, tac-ѣ. Ачі нѣ е ка ла прїма конѣагадіе: еа арѣ ші еї арѣ, еа кѣпѣ ші еї кѣпѣ. Кѣвінѣа s'а арѣfat ла чеаае десне прїма конѣагадіе.

4. Ін а треа персоанѣ а імператївѣааї ші стѣѣаіаіаіааї форма естѣ ѣ (ѣ) еллу dorm-ѣ, qua -să dorm-ѣ, еллу tac-ѣ, qua să tac-ѣ, ын- де ла прїма конѣагадіе е віче верѣсѣ. Індїкати- вѣа арѣ (а) ші імператївѣа ші стѣѣаіаіаіаа арѣ (е) еа кѣпѣа ші ка съ кѣпѣе.

5. Ін а треа персоанѣ а імперфектѣааї вербіаор ін (іре) форма естѣ (іа) ші а вербі- аор ін (ере) естѣ ін (а) кѣм dormire, dor- mia, simdїре, simdїа; vedere аеаа, фачере фѣчае. Ачі таре се авѣат чеї че скріѣ пе ве- деа тѣааа імперфект vedē тѣае ка пе інфініті- вѣа а vedē, а тѣае. Шї нарѣ поѣ кът пентрѣ інфінітівѣ катѣ съ пе серѣаскъ де тіпѣ ідіо- ма фрадіаор Moldovenї, а vedē а тѣае іар нѣ а vedea а тѣааа дѣла агаре, лѣпѣдѣнд (ге) remăne а ага; дѣла dorm-іре—ге = dormї; дѣла face-ере—ге = facee, prin ынmare ші дѣла ved-ере—ге = vedē нар нѣ vedea. Кѣчї нѣ е vedea. Дака дар інфінітівѣа vedē арѣ дрент тіпѣ (е) катѣ съ пе addѣчем а мінте къ а треа персоанѣ а імперфектѣааї арѣ форма (а) ші катѣ съ скріемѣ пе імперфект vedea.

6. Вербіі че аѣ ін матерїе консоанеле аім- вале l, n, r, че се іммоаіе ін (і) імї кон- серѣвѣ матерїа де ші скїмѣатѣ ін (і) ші ачі катѣ съ dїstїngem пе (іе) дін (е), пѣпѣре, пѣп-е, пѣі-е е рѣѣ де се ва скріе пѣ-е. sar- іре, sar-е, sai-е, е рѣѣ де се ва скріе sar-е моаае, іммоаа-ере імѣі-ере, іммоаі-е е рѣѣ де се ва скріе іммоа-е. Асемеаеа вен- іре vїn-е, съ vїі-е е кѣ атѣт маі рѣѣ съ се скріе віе, къ кът къ се конѣндѣ къ аѣек-

— Nѣ, тѣт, zisse Mattea къ ын ton respectos, ынсѣ фірмѣ.

— Ох! пе Madonna, strīgъ Zakomo, естѣ къ пѣтїнгъ сѣїї fie мїндїае ін адеѣгъ ла ачел Тѣрк? Snerї оаре сѣа іей де вѣрѣат? Шї апої мѣнѣгїае сѣфѣаеѣааї тѣѣ? кѣзї-оаре къ ын преот те ва маі прїімї ін коммунїінеа катоаікѣ дѣпъ ын marїтаѣѣ къ ын Тѣрк? Шї libertatea та? нѣ прїі къ веї фі інкїсѣ інтр'ын хarem? Шї мѣндїа та? веї аѣа аколо чїн-шге-зече саѣ доѣ-зечї де ріаае. Шї dotea та? нѣ те веї фоаосї де дѣнса, веї фі скаавѣ. Шї бїеціі тѣї пѣгїнїї? Ії веї аѣсă оаре шге а те дѣчче сѣ докѣіепї ін фѣндѣа Агхїнеаагѣааї? Шї ыага та? шї амїаїі тѣї, шї Dѣмпезеѣ ші вѣгѣрѣа тѣѣ пѣгїнте?)

Ачі D. Snaда се ымїаї кѣ ініма, фіе-са се ап- пропіе де дѣнса ші ії сѣгѣтѣ мѣна; ынсѣ фѣ- кѣнд ын mare sforѣѣ шге а нѣ се ымїаї шї еа:

«Skѣмнѣа меѣ татѣ; zisse ea, шї ачі sѣнт кап- тівѣ, імѣіаатѣ, склаавѣ, пе кът поате фі чїнеа ін ыага чеа маі barbarѣ. Нѣ тѣ пѣлѣг де дѣмнеа та, аї fost tot d'аѣна блѣнд кѣтре міне; ынсѣ нѣ пої а тѣ апѣгă; тѣ вої дѣчче ін Тѣгѣа, нѣ вої фі femea, нїчі аманта ынїі ом че ар' аѣа доѣ-зечї де femei; вої фі servantа саѣ амїка аї, кѣм ва вої. Де вої фі амїка аї, еа тѣ ва аѣа де содіе шї ва депѣгта чеаае ааате доѣ-зечї де femei. Деї вої фі servantѣ, еа тѣ ва нѣтрї шї нѣ тѣ ва batte.

— Те ва batte, те ва batte! пе Krist! ачі нѣ те batte nїmїн.»

Mattea нѣ resѣнсе нїмїк, ынсѣ тѣчереаї авѣ о

еаокїпгъ че паралїст пе татѣ сѣѣ. Sїetterѣ а- мѣндої мѣгї кѣте-ва мїнѣте, ынѣа ашѣгѣнѣндѣ- се фѣрѣ а вої сѣ vorbeaskѣ, шї чеааѣаат фѣкѣн- дѣа а кѣрїгă кауза фѣрѣ а кѣтезă s'о шѣгѣтї- сеаскъ.

— Імі віне сѣ кѣзѣ къ аї авѣ нїне дѣгегї, zisse еа ін fine, ынсѣ аскѣатѣ: пашѣ-та о сѣ те ла ла ыагъ, аста те ва маі distrage, nїmїнї нѣ те ва маі ынментă, шї веї یتа пе ачел Тѣрк. Съ vedem, проміте-мї-о.

— Skѣмнѣа меѣ татѣ, zisse Mattea, нѣ де- нїнде дѣла міне а'а یتа, къчї креде къ аморѣа меѣ пентрѣ дѣнса нѣ е воаѣнтарїѣ шї къ нѣ тѣ вої сѣпѣне нїчі о датѣ дака шї аа аї нѣ нїі ва resѣнде.

Чѣа че тѣ assїгѣгъ, zisse D. Zakomo рїзѣнд. естѣ къ аа аї нѣ resѣнде нїчі де кѣм...

— De ынде о ынї, бѣнѣа меѣ татѣ?» zisse Mattea імнїнсѣ де о мїшкаре де оггоаіѣ вѣанѣ- rat. Ачешѣ vorbѣ фѣкѣ пе Snaда а се інфіога де temere шї де sїgnїsѣ. Поате къ s'аѣ інѣааес еї; кѣѣетѣ еа; поате къ еа о іѣбеіе шї а амѣ- ді'о прїн мїаоаїгеа Грекѣааї, атѣт де мѣат ін кът нїмїк н'о ва нѣаа імнѣдека а ааегга дѣнѣ пѣрде- геа са. ынсѣ tot ін моментѣа кѣнд еа се шгерїа де ачаа sѣнпосїдіе, нѣ прїѣ кѣм ачел доѣ мїі де sekїnї, bastimentѣа Smѣгнїот шї мѣаааа аабѣ ії ревенїгъ ін memorїе, шї інімаї сѣаїѣ де шге- ганѣ шї де dorїнгъ. Нѣ вої сѣ прїѣ де док прїа че фіг мїстерїос аморѣа крїпѣааї ынїі ачелле доѣ sїmтїmente опѣнсе, шї фѣкѣ ка Zakomo сѣ промітѣ а чегка sїmтїmentеае аї Abѣа пентрѣ фі-

іе-са, шї а де ешпаоетă дѣндѣї о амѣрїтоаре шге- ганѣ. Sѣнт десѣае онесте мїаоае де а вінде вігїнітатеа ынїі fette! Аста се поате фаче прїа мїаоааа ынїі кѣѣѣгѣе че і се іартѣ а се скїмба імпокѣндѣшї чїнеа канѣа шї флѣгѣнд ын кѣте- чел дѣс адїкѣ къ мінтеа. Snaда аѣзї оггоаїаа нїедеї sѣнѣнд ora інтѣаірїі сааае къ Abѣа. Тїм- нѣа тѣчаа; десѣае багче нѣаа сѣ fie акѣм ін порт ін пегѣнѣа bastimentѣааї Smѣгнїот.

— Aїде, іа'гї вѣаааа, zisse еа фіеї-сааае, шї віно сѣ фачем ын ыр де пѣрѣмѣааге. Fresкеѣа sereї іїї ва фаче віне шї vom vorbї маї ін пѣае. Mattea се sѣнѣнсе.

— Unde дѣчї пе fata аста гѣѣчїтѣ? strīgъ Lore- dana нїндѣсе ін аінтеа аор ін моментѣа кѣнд еї еша дїн боаѣ.

— Ne дѣчем ла прїнѣеса, resѣнсе Zakomo. Mѣма ії аѣсѣ сѣ тѣакъ. Еї нѣ фѣкѣгѣ зече нашї шї інтѣаігѣ пе Abѣа шї пе інтѣгѣгѣа аї че де венїа ін аінте.

Aїдеа сѣ фачемѣ ын ыр ла Zѣка, де zisse Zakomo; femea мѣа е амѣааатѣ а касѣ, шї vom vorbї маї маї віне а фачѣ десне ааае поа- stre.

Тїмотѣ sѣгїссе шї прїченѣ віне къ а fost ал- тоїт арѣгѣае дрент ін інімѣ. Mattea, foarte ымї- тѣ шї ка конѣнсѣ де пренѣс, фѣрѣ а прї пентрѣ че, се амѣаѣ сіпѣурѣ сіпѣгїкѣ, пе борѣаа гондоаї шї се інѣаѣшї ін марїааїа са де дїнѣааѣ пѣа- гѣ. Abѣа, пеїпїнд фѣкѣндоааѣ нїмїк дін чеаа че се пѣтѣчаа ін пегѣнѣаа сѣѣ шї дін кауза са, се нѣссе а фѣмă де чеаа-ааатѣ естремїтате къ аегѣа

тивъ вѣ, вѣ, че се пропундъ в генерал вѣ. La o scriere distinctivă, care s'ar nu kontra- zikъ къ definiția ortografică a aceste omonime дупъ първееа mea s'ar кувені skrise аша.

vie de viu
vib femininul аѣ вѣ
vibe imperativul аѣ venire.

Asemenea mi din din-ere, din-e, di-e mi eatъ distinctia între

die pronume
die imperativul аѣ cinere.

Asemenea m'n-are, m'n-ъ, m'i-e, m'n-ere, rem'n-ere, rem'n-e, rem'i-e, mi nič de kum rem'be. Asemenea vollere, vollire, voi-ire, voi- esce voiește mi nič de kum voce, etc. (1).

7. Participiul present conservă în forma sa vocala infinitivului s'ar: ar-are ar-ându, dorm-ir dorm-indu, jin-ere jin-ându ard-ere ard-ându

(1) Desure materie къ нъ се perde în nat'ur' či къ нумаі се префаче, дака нъ м'кредені не mine, întrebați mi ne DD. ачеа дин проконсиіи попри че s'unt plini de idei mi de prinje n'umai at'ut къ в skriere skamotăzъ litterale, факъ, адикъ, с'д'и пеаръ дин окі l, n, r; с'д'и пеаръ консоанеле в компунере дела preposiții mi fel de fel de marfeturi. De к'те-огі възъ ач'та проконсеаъ м'а- т'ъ, ач'теа специаліт'д'и ф'гъ б'к'и; м'ъ tot inspiгъ eschedența meș personaj' din don Paкаде mi m'ъ face a rechiză laudele minunat'ă om' che singr' imi k'ntъ k'nterul.

Con un' gran'e nulla più
Vol' girando'n giù e'n su.
O celebrimo!
Celebratissimo!
Arcilustrissimo!
Litteratissimo,
Poeta simile,
Gran matematico,
Istoriografo
Sommo geografo etc. etc. etc.

Кум amm' zиче не ром'ние

K'un ban în n'ur' mi aat nimik
În' str'bat lumea ka tu po'nik.
O bravo mie!
În'ing' vie!
S'unt o minune
Che nu se spune:
Faimos faimissim',
Arxiadistrissim',
Litteratissim';
Poet k'achelă,
Naat matematik
Indemnatik

eatъ forma timpilor

ar-are	dorm-ire	înțeleg-ere	ur-ire
ar-amu	dorm-iamu	înleg-e	ur-iiu
ar-ă	dorm-ia	înțeleg-ea	nr-însem
ar-aiu	dorm-iiu	înțells-eiu	ur-îtu
ar-assemu	dorm-issemu	înțelles-essem	ur-îndu
ar-atu	dorm-îtu	înțel-esu	
ar-ându	dorm-îndu	înțeleg-ându	

XVII.

S'ar възът къ вокаледе noastre s'nt n're konf'se mi pasale. S'a възът asemenea къ нъ н'тем а не ser'vi n'umai къ нъ (ъ) че vi- ne din (a) mi къ s'ntem nevoiđi а алер'а mi la e ka la m'e, v'e t'e'u s'e'u; ka la vor- b'șk' m'old vorbescu. Čine ar fi care ne l'bxire s'ar skrie l'cuire, sau l'cuire și nu locuire? quine pe r'țund la va skrie r'atundu, r'etundu și nu r'otundu? Prin z'mare mai a- vem mi aat (ъ) че este (o) konf'sy. Къ d'ns'а ne-amm' ser'vit а da forma perfect' аѣ mi perfect'ul-anterior: c'nto, aro, c'nt- aromu, ara-romu, c'ntar'o, arar'o, c'ntasseromu arasseromu, c'ntasser'o arasser'o; vorbir'omu vor- bir'o vorbisseromu vorbisser'o. — Amm' zis ia r'ъ къ faclitatea s'ar нъ в konf'sie saѣ в n'ur' či в ase n'ne tin' raclonab'li, mi no- te karakteristice sure а se distinge k'nt se va n'itea n' l'kr' de al'а sure а' k'noa'e. 'Mi add'k а minte de metoda чеа greѣ къ

- S'ntem' geograf',
- Istoriograf',
- Minerologic',
- Lastr' logik',
- Fain mekanik',
- S'blim botanik',
- Optik' mi fizik',
- Ban' metafizik',
- B'n teolog',
- B'n astronom',
- B'n geolog',
- B'n agronom',
- Eschdentissim',
- Prea moradissim',
- S'nt o minune
- Che nu se spune...
- O bravo mie!
- În'ing' vie!

K'un ban în n'ur' mi aat nimik.

Adikъ k'um amm' zиче ф'гъ а џи nič b'k'ale.

care se înv'ă limba ealen'ă; k'nt ar fi fost а nevoie а distinge n' kop'la prin z'idikata sa n'umai че nematur' n' a'ektiv d'nt' n' adverb kalos din kalos mi n'umai k'č'i асса n'a d'н al'а оаре care distinkcie n' pent' r'ekie či pent' oki, kop'i înv'ă f'g' r'evtate proportionatъ къ metoda mi k'noa'e а par- te de k'v'nt din al'а; unde az' in limba no- astr'ă, es' ealevi d'н школе дупъ о в'v'g'z- t'g' kontin' de ont mi zece anni mi n' k'p- nosk' ne a'ektivi че аѣ в sine proprietatea de afi mi adverb'i, k'um om' d'rent mi skrie d'rent m'g' d'g'che mi k'ntъ d'g'che; mi ач' n' str'ik' nič'i metoda din z'oa de ast'z'i nič'i profesori, či n'umai pent' k' n' se faclit' l'kr'iale prin note karakteristice. K'nd s'ar învo' r'g'm'it' a da оаре-care no- te karakteristice mi la asemenea vorbe че se a- seam' la pron'gie, ач'ni s'ar faclit' mi mai m'at înv'g'z't' r'g'm'it'ei; k'um sure asem' a se skrie a'ektivi k' f'g'aska lor form' (y) care se mi аде дупъ че n' ar- tikol; f'rimos' f'rimos' a' d'rent' d'rent' a' шч'а: mi k'nd devin adverb'i s' n' аѣв' for- ma de a'ektivi (y): skrie f'rimos, d'rent; saѣ aat fel k'um s'ar аf'а mai raclonab'li. În- s' de n' se va n'itea асаста, saѣ de n' se va fa'че о învo're asemenea, înkai s' n' l'v- s' m' faclit' g'iale че de sine limba mi le re- present' prin pron'gia sa V'z'g'm' k' y, a, e s'nt forme de s'stantivi, verb'i, parti- cipit'i; adikъ de p'g'i de k'v'nt deklakabi- le saѣ variabile; s' s' m' ач' къ асасте voка- le mi pent' p'g'iale nevariabile. adikъ pen- tr' preposiții, adverb'i mi konj'g'ativi ogi unde va fi о form' de (ъ) s' fie represen- tant' prin (o) k'um p'no, dup'o, f'ar'o, l'ung'o, ânc'o (d'nt' t'p'а аѣ colo) âns'o, qu'o, quoci, daqu'o, s'o, adico. etc. Eѣ n'ra n'p' a- k'um n' le-am skris pe toate k' (o) ka: âns'e, qu'e, queci, daqua, și daque, s'a, pent' аде k'v- binte mi pent' k' чеi d'н аинтеа noastr' mi ааđ'i d'н kontiporan'i n' se învoiesk а ле skrie pe toate k' (o). De se vor învo' s'ns' ar' fi fo- arte de dorit k' k' о r'g'ab' s'ar faclit' skrierea t'z'lor învariabilelor mi originea s'ar konserv' poate mai bine.

(Urmeaz')

de maiestate че ar' fi av'т n' om s'nerior f'g' k'nd n' mare l'kr'. Eră n' adverb'at T'g'k, so- lemnel, emfatic, mi f'rimos saѣ de s'ar' fi pro- sternat într'o p'anie saѣ de 'mi ar' fi skos n'p'ur' sure а se s'v' в nat. D. Snada, krez'nduse mai f'н de k'nt tog'i in'ch' а' arg'ă ач'теа mi ач'теа n'reveninje; s'ns' de k'nt-og'i imi arg'ă k'v'z- t'g'ale ач'г'а f'ie-sel, n' simtiment de rem'ș- kare la konf'ndea. «Uitete la d'ns'а n'umai a- s'bz'i, fi z'ica ед в sekret'а k'v'et'ul' s'v' възъnd mai oki z'mez'i аѣ Matteei str'g'ch'nd n'ntre v'la- d'а s'v' mi înf'g'nduse ач'г'а аѣ Ab'а; аде, f'ii beal' mi f'ni'а s' n'ren'ie къ la k'beč'i. D'nt' че noѣ ач'а m'ntasea аабъ, ne' reintră в kod'bia ta mi voѣ асса k'ieia в b'z'p'ag'а meѣ.

V.

Белла Matea se miră къ k'v'nt възъnduse add- s' в асаст' kompanie k'ar de tat' s'v', mi в pri- m'а moment se tem'sse desure sine de vre о in'че- nere neidemnatikъ, saѣ de vre о redikolъ pron- s'gie de maritač'i; s'ns' ач'nd'а vorbind desure neroč'i къ Timoteѣ къ m'at' f'g'bingeal' mi interes, krez' k' ea ser'vi d'rent d'nič'i saѣ und' mi k' tat'а s'v' fi n'nea в оаре care kin m'na d'rent n're. Ea eră un'it' mi v'neret', mi desureč'а învo'ntarič' č'essim'ia desure асаст' n'rtare аѣ og'а in'g'ns'a dorinča de а se ser'v' d'н ач'oritaea n'ei fam'ali' че о im'ia mi о degrad'а.

Ea ar' fi fost mai n'ur' sever' nent' D. Sna-

da, daка 'mi ar' fi n'rt' es'p'ik'а bine indifferinča аѣ Ab'а mi impossibilitatea n'ur' maritač'i le- gal între d'ns'a mi ea. S'ns' de k'nd ea se de- terminasse eksab'nto а'ni kon'ene о mare pas- siune pent' d'ns'а, de ач'ni eră в каале de а ав'г'а, mi s'v' mi înkredin'č' k' amog'а аѣ Ab'а n'reint'muinasse ne ад s'v', k' a deklarasse n'g- rinč'ior s'v', mi k'v', pent' асаст' k'v'nt, m'nt'sa voisse а о s'forg'а de а ач'а de b'rbat k'nt mai k'v'nd ne v'g'а-ei Keko. Rendoiea politegei mi а n'reveninč'lor D-аѣ Snada k'ntre ач'ei doi str'g- in'i ne care k'ar в асаст' d'imineat' ea la ач'zisse blaestem'nd' mi trakt'nd' de k'v'ni mi de ido- latri, sem'na, в ч'еде d'н n'nt', о konfirmacie dest'а de evident' а асаст'ei onini'. S'ns' daка асаст' oninie fi flata fantasia, f'iertate'i nat'ra- l' mi delikategea'i se revoltă в kontra fel'ul' de t'g'v'ire в care ea se k'redeа k' e obječ'а; mi, tem'nduse de а fi kompliče n'ei k'v'se n'ise m'v- s'amanč'ul' se înv'it' в manta sa, mi s'а ne- mišk'at', silenč'ioas' mi imm'g'm'it' ka о stat'ъ, mai departe de d'ns'а ne k'nt eră къ n'ing'.

Къ toate асастеа Timoteѣ, resoluč' а'ni petreče k'nt se va n'itea mai m'at къ асаст' komedie in- pentat' mi n'z' в jok prin ven'а s'v' g'v'č'ios, k'v' Ab'а nič'i n' k'v'etasse а reklama č'ei doѣ mi de ser'ini аѣ s'v' sure а k'v'p'ar'а m'ntase аабъ ne k'nt nič'i n'v' t'rek'sse prin minte k'v' se va n'g'ea Matea f'rimos'а; Timoteѣ, z'ik, asemenea къ n' mik g'om' ironik, n'reč'v'na mišk'g'ile аѣ Zakomo, arg'k'nd'а într'o n'renet' аaltern- tiv' de temere mi de s'neranč'. Асаста la s'forg'а

а kom'nik'а аѣ Ab'а pronosig'ia de а k'v'nt'а m'ntasea Smyrniot' înparte къ d'ns'а, offerind а о n'at' toat' в ban'i, mi а n'v' intoarče аѣ Ab'а č'ei doѣ mi de ser'ini de k'nt къ benefič'ia între- prinderi'. S'ns' ед n' k'v'z'а а n'resim'ia roč'а че'а j'k'а Mattea в асаст' negoč'acie, k'v' nič'ik в kon- teninča аѣ Ab'а n' tr'ăd'а о passiune k'gia ea eră obječ'а. Timoteѣ in'č'z'ia n'einč'etat асаст' pron- osig'ie formal' de asoç'acie, z'ik'nd къ Ab'а k'nd e max'm'г, are arg'ar mi n'v' poate vorbi un' k'nd n'v' в tr'ache č'v'k'v'а. Voind а vedea n'nt' unde s'ar' d'v'че k'v'iditatea miserabil' а Ve- nedianč'ul' la f'k' s'v' n'imeask' а se da jos ne n'rem'а d'н d'rent'а la Z'ek'e'i, mi а se amez'а къ f'ie-sa mi къ m'v'samanč'а s'bt t'nda n'ur' kafeč'. Akolo, ед in'ch' n' dialoç' foarte netreč'or pen- tr' tot s'nektator'а че ar' fi înč'ales am'ndoz' lim- bede че vorbia ед n'ra d'nt' аа; k'v' k'nd se se adres'а la Zakomo sure а stab'li къ d'ns'а kondiç'iale trakt'at'v'i, ед se întoç'ea mi k'ntre dom'v'а s'v' mi fi z'ica: «D. Snada imi vorbeče de b'v'itate че аѣ av'č'o n'nt' ач' къ n' te аѣ ser- vit nič'i о dat' къ billetele d'v'italale de ord'н mi k' аѣ voit b'k'v'ros аѣ da nas; d'v'niat'v'i z'иче къ n' se mai poate n'reč'v'or mai de omenie de k'nt d'v'ncata.

(Urmeaz')